A large, stylized, glowing white letter 'S' that curves from the top left towards the bottom left, partially overlapping the main title.

SIMIUS

Journal for
Astrosophy

Nr.1 1999

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien
van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens
van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

INHOUD

De sterrenhemel, Pasen 1999	<i>Roberta van Schilfgaarde</i>	4
7 ^e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	8
8 ^e astronomische	<i>Willi Sucher</i>	14
Ideeën over de christelijke jaarfeesten	<i>Hazel Straker</i>	20

De sterrenhemel, Pasen 1999

Roberta van Schilfgaarde

Bij de eerste verjaardag van *Sirius* is het een voorrecht om opnieuw over de sterrenhemel met Pasen te schrijven. Met Pasen verwijzen de sterrenconstellaties aan de hemel naar de kosmische ingrediënten, die de geestelijke wezens omlaag zenden naar de aarde, voor de mensen om mee te werken. Bij het verschijnen van de *Zielenkalender*, die uit 52 spreuken bestaat, gaf Rudolf Steiner aan dat het jaar voor het zieleleven met Pasen aanvangt. Inderdaad wordt dit op talloze manieren bevestigd, indien we ons in de kalender verdiepen.

In de vroegere Isis-mysteriën, beleefden de priesterkoningen een vooruitblik van de jaarlijkse gebeurtenissen aan de hemel, die richting gaf aan hun leiderschap. Zij gebruikten hun kennis van de sterren om het sociale leven van de mensen en de landbouw te regelen, opdat de gebeurtenissen in overeenstemming waren met de wijsheid van de kosmos. Deze jaarlijkse vooruitblik had mogelijk plaats ten tijde van de voorjaarsevening, het lentepunt, aangezien de toonzetting van een tijdperk wordt bepaald door het sterrenbeeld waarin de zon zich bevindt bij de equinox van de lente. Rudolf Steiner is hier meerdere keren uitgebreid op ingegaan.

Christus' Daad op Golgotha gaat echter boven de betekenis van de voorjaarsequinox uit. Christus is immers Heer van de Tijd. De voorjaarsequinox is een ruimtelijk fenomeen, wanneer de zon en de aarde een bepaalde, uitgebalanceerde verhouding in de ruimte tot elkaar innemen. Christus bereidde en bereidt nog steeds de toekomst voor, waarin de mens opnieuw in de etherische wereld zal leven, de wereld van tijd, van ritme - maar dit keer met een wakker zelfbewustzijn. Dienovereenkomstig wordt de datum van Pasen bepaald door een fenomeen in de tijd. Pasen valt op de eerste zondag na de eerste volle maan, die volgt op het begin van de lente. Rudolf Steiner sprak hierover tijdens het eerste paasfeest na de *Weihnachtstagung*.

Het zou een opgave voor onze tijd kunnen zijn, om te leren zo naar tijdritmen, met inbegrip van de sterrenhemel met Pasen, te leren kijken, dat een begrip ontstaat voor de binnenstromende imaginaties voor het nieuwe jaar, die daarin besloten liggen. *Willi Sucher* hield zich intensief bezig met fundamenteel onderzoek in deze richting. De ideeën in dit artikel baseren zich hoofdzakelijk op dit onderzoek.

Het jaar 1999, 100 jaar na het einde van het Duistere Tijdperk, dat aangeduid wordt als het Kali Yuga, is de wisseling van een millennium. Ieder millennium brengt een nieuwe ontwikkelingsopgave voor de mensheid. In het komende millennium zal het bewustzijn van de mensheid een nieuw niveau van geestelijke vrijheid bereiken. Het tijdperk van Michaël duurt in het nieuwe millennium nog slechts 235 jaar, waarna een volgende aartsengel-impuls zal volgen. Het is daarom niet verwonderlijk, dat de sterren in 1999 de krachtige oproep van het vorige jaar voortzetten, om aandacht te hebben voor de noodzaak van een spiritueel bewustzijn, dat zich richt op de ontwikkeling van vrijheid in het geestelijk leven.

Laten we beginnen bij de sfeer van *Saturnus*, de buitenste van de klassieke planeten, waarvan de omloop ons zonnestelsel perifeer omvat. Deze sfeer hoedt de karmische herinnering, is de boekhouder van het lot, zowel voor de aarde als voor iedere individuele biografie. Aangezien de oorsprong van Saturnus teruggaat op de Oude Saturnus, vormt deze sfeer in zeker opzicht het fundament voor het gehele bouwwerk van ons zonnestelsel. In het afgelopen jaar ging Saturnus van het sterrenbeeld *Vissen* over naar de *Ram*. Een planeet in de Ram betekent dat iets nieuws in de mensheidsevolutie wil binnen treden. Als Saturnus zich in de Ram bevindt, zet dit een toon voor de volgende dertig jaar, aangezien Saturnus ongeveer dertig jaar nodig heeft om door de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem heen te gaan.

De Ram draagt in zich de wijsheid van de *Kyriotetes*, de Geesten van Wijsheid, de archetypische ideeën die als gelijk een paraplu van geestelijke wijsheid zijn voor de zeven planetaire evolutiecycli van de Oude Saturnus tot aan de toekomstige Vulcanus. In het voorjaar van het jaar 2000, zal de

betreffende nieuwe wilsimpuls volledig in verschijning treden, wanneer Saturnus en Jupiter samenkomen in een conjunctie in de Ram. Het zal steeds meer beleefbaar worden, dat de archetypische schreden die door Christus gedaan werden, als gebeurtenissen in het eigen leven verschijnen. Daarover zullen we volgend jaar meer schrijven in samenhang met deze Grote Conjunctie.

Jupiter bevindt zich dit jaar in de *Vissen* (en verblijft ongeveer 12 maanden in ieder sterrenbeeld) en nadert met Pasen zijn eigen perihelion (het punt van zijn omloopbaan dat het dichtst bij de zon komt). *Vissen* is de constellatie die het verleden in de toekomst binnendraagt. Als drager van de laatste fase van de evolutie van de Oude Saturnus, zijn de *Vissen* de drager van de imaginatie van de archetypische mens, door de goden geschapen als het uiteindelijke doel van onze evolutie. In de *Zwölf Stimmungen*, twaalf spreuken voor de sterrenbeelden, die door Rudolf Steiner aan de euritmisten werd gegeven, komen de *Vissen* tot uitdrukking als een proces van dagelijks en jaarlijks verliezen van datgene wat geworden is, om het als de bron van een nieuwe winst terug te vinden:

Im Verlorenen finde sich Verlust,
Im Gewinn verliere sich Gewinn,
Im Begriffenen such sich das Greifen
Und erhalte sich im Erhalten.
Durch Werden zum Sein erhoben,
Durch Sein zu dem Werden verwoben,
Der Verlust sei Gewinn für sich!

Om te beginnen is Jupiter een aanhoudende herinnering aan de evolutie van de Oude Zon, toen de Kyriotetes leven schonken aan de warmtesubstantie van de Oude Saturnus. Maar Rudolf Steiner spreekt ook over Jupiter als een sfeer waar koloniën van wezens werkzaam zijn, die in hun ontwikkeling de mens ver vooruit zijn en die de toekomstige Jupiter-evolutie voorbereiden, die op de aarde-evolutie zal volgen. Het is met name dit aspect van Jupiter, dat van uitzonderlijke betekenis voor de mensheid is, in de tweede helft van de aarde-ontwikkeling, waarin het onze aardse opgave is om de toekomstige Jupiter voor te bereiden. In *Vissen* is Jupiter op een bijzondere manier samen met Saturnus werkzaam. Jupiter in *Vissen* heeft een speciale verbinding met de plek waar de mensheid zich op dit moment bevindt op haar weg naar de toekomstige Jupiter, de bewustzijnsontwikkeling tot geestelijke vrijheid. Dit komt tot uitdrukking in het feit dat het perihelion van Jupiter zich sinds het begin van onze epoche, die uit zeven cultuurtijdperken bestaat, dus sinds de Oud Indische cultuur, in de *Vissen* bevindt. Toentertijd kwam het vanuit de Waterman en beweegt zich sindsdien langzaam door de *Vissen*. Aan het einde van deze zeven cultuurtijdperken zal het perihelion de Ram binnen gaan (wanneer iets totaal nieuws zal optreden op de weg die de mensheid aflegt naar de toekomstige Jupiter). Het is de taak van de zeven cultuurtijdperken om het bewustzijn van de mensheid to geestelijke vrijheid te voeren. De opgave van het huidige cultuurtijdperk (de vijfde van de zeven, het tijdperk van de bewustzijnsziel) is het, om voor de eerste keer in de geschiedenis de eerste werkelijke stappen te zetten in het gebied van geestelijke vrijheid. De 20e eeuw, waarin Rudolf Steiner de geesteswetenschap bracht en de kennis van de ware aard van de Christus, met inbegrip van de etherische wederkomst, is de centrale eeuw geweest om dat hogere, spirituele bewustzijn voor alle mensen mogelijk te maken, die dit pad willen betreden. Jupiter zal in mei van dit jaar door zijn eigen perihelion gaan, in de bijzondere tijd van Christus' Hemelvaart. De verhouding tussen de zon en de aarde draagt nog aan dit Jupiter-beeld bij. Op eerste Paasdag, naderen de zon en de aarde zeer dicht de perihelion - aphelion posities van Jupiter in de Dierenriem. Zij zullen er feitelijk één lijn mee vormen. De aarde zal zich met het aphelion in de *Maagd* verbinden (het punt van de Jupiterbaan dat het verst van de zon verwijderd is). De *Maagd* draagt de substantie, die het menselijke potentieel belichaamt, om door eigen inspanningen het gevorderde stadium van de Geestmens (Atma) te bereiken. De tegenovergestelde positie van de zon is verbonden met het perihelion. De aarde in het aphelion van Jupiter is de oproep aan de mensheid om met groter bewustzijn op te nemen, wat door het perihelion wordt aangeduid. Het perihelion

geeft uitdrukking aan wat de grootste prioriteit van een planeet is, met betrekking tot de ontwikkelingen die gaande zijn in het zonnestelsel.

Willi Sucher heeft op grond van Steiner's aanwijzingen herhaaldelijk de zon als het middelpunt van twee soorten activiteit beschreven. De zon vormt een soort anti-ruimte of holte, die in de kosmos een zuigende werking uitoefent, waardoor aanhoudend zodiakale substantie, dat wil zeggen astrale en spirituele archetypes van al het bestaande, vanuit de periferie in het zonnestelsel binnen gezogen worden. Het oppervlak van de zon is tevens een plek waar een soort verbranding of desintegratie plaats vindt van deze zodiakale substantie, waardoor licht en warmte in ons zonnestelsel worden uitgestraald. Door deze oplichtende activiteit komt ruimte tot aanzijn. Geestelijk licht (dat voor het uiterlijk oog duisternis is) stroomt binnen vanuit de Dierenriem, 's Nachts stroomt het in dat deel van de aarde binnen, dat van de zon afgewend is en versterkt de aarde met astrale en spirituele substanties - het zijn dezelfde verfrissende kosmische krachten die we tijdens de slaap opnemen. Gedurende dag verschijnen uiterlijk licht en warmte, die we allemaal kennen als de levenschenkende krachten van de zon. Waar Saturnus het alomvattende fundament van het zonnestelsel vormt, daar is het de zon die het zonnestelsel organiseert en ruimtelijk maakt.

Het komt niet vaak voor, dat de zon en de aarde de perihelion- aphelion posities van Jupiter zo dicht naderen als met Pasen het geval is. Het schijnt daarom van betekenis, dat het dit jaar, het einde van het millennium, zo is. Elf jaar geleden, in 1988, trad er een soortgelijke verhouding op. In dat jaar vormden Saturnus en Uranus een drietal conjuncties (geocentrisch). Dat jaar was het begin van een serie belangrijke fenomenen aan de sterrenhemel, die het einde van de eeuw aankondigden. (Een internationaal georiënteerde kleuterjuf zei tijdens een conferentie: ' Er is ons iets opgevallen in de kleuterklassen, kinderen die anders zijn dan alle kinderen die we voorheen gezien hebben, kinderen die vanaf 1988 geboren zijn '. Zij had op dat moment geen weet van enige sterrenconstellaties. Maagd verbeeldt het proces, waarbij al datgene wat ontstond gedurende de veelvoudige ontwikkelingen van de drie evolutiecycli die aan de aarde vooraf gingen, binnenstroomt in het inwendige, het innerlijk heiligdom van de mens. Daardoor ontstond er een microkosmos in de macrokosmos. Die omvangrijke wijsheid, die binnengedragen is in de microkosmos van de individuele mens en die we kunnen gaan begrijpen middels zelfkennis, dat is de Maagd. Als een resultaat van zijn intensieve onderzoek, vereenzelvigd Willi Sucher de Maagd met de verre toekomst van de mensheid, die aangeduid wordt als Geestmens (Atma). (Zie *Isis-Sophia, deell*)

In sommige delen van de wereld, waaronder ook de Verenigde Staten, zal de maan gedurende eerste Paasdag de *Schorpioen* binnen gaan. De maan ging op in het sterrenbeeld Schorpioen, op die allereerste Paasdag, 3 april 33 n.Chr. en verloor potentieel het goddelijk Woord, dat in de materie, in materialisme en dood gevallen was. Schorpioen draagt de herinnering aan de verdrijving uit het Paradijs en de splitsing van de geslachten. We weten door Rudolf Steiner, dat de gestalte van de mens zijn oorsprong in de Dierenriem heeft. De voortplantingsorganen hebben hun oorsprong in de Schorpioen, die tevens een geweldig potentieel bevatten voor toekomstige hogere ontwikkelingsfasen van de mensheid, als gevolg van daden die in de Adelaar-Schorpioen werden geplant ten tijde van de Oude-Zon ontwikkeling. Grootse geheimen van voortplanting, in de hoogste zin van het woord, liggen in de Schorpioen verborgen. Deze geheimen kan men nader komen door een intensieve studie van de ontwikkeling van de Oude Zon en de Oude Maan, zoals die in Sucher's *Isis-Sophia, deel 1* beschreven worden. De omvang van dit artikel laat niet toe hier dieper op deze geheimen in te gaan.

Pluto bevindt zich eveneens in *Schorpioen* en nadert de centrale ster van dit sterrenbeeld, de rood schitterende Antares. Pluto is een sfeer, die in sommige opzichten een hoger octaaf van Saturnus vormt. Het lijkt de sfeer te zijn, die door Steiner in *Theosofie* beschreven wordt als de zevende sfeer van het Geestland. Het is een sfeer die al datgene omvat, wat verbonden is met het toekomstig menselijk potentieel voor het intuïtieve vermogen. Dit vraagt om de dood van het lager zelf, opdat het herboren kan worden in Christus.

Mars bevindt zich op eerste Paasdag in *Weegschaal* en beschrijft in retrograde beweging een lus. Sucher beschrijft de retrograde bewegingen in samenhang met de opvatting van het zonnestelsel als een proces van lemniscaten (in tegenstelling tot de heliocentrische opvatting). Bij een retrograde beweging bevindt een planeet zich het dichtst bij de aarde en dus ook het dichtst bij de mensheid. In dit geval schenkt Mars in *Weegschaal* aan de mensen potentieel het vermogen tot zelfbewustzijn, dat uiteindelijk doordrongen kan en moet worden door de Christus-impuls, door het IK BEN.

In de week die aan Pasen vooraf gaat, bevindt *Mercurius* zich in de *Waterman*, nog steeds in de lus, die ontstaan is door zijn benedenconjunctie met de zon in de *Vissen* op 19 maart. Op Goede Vrijdag komt de retrograde beweging tot stilstand en begint *Mercurius* weer vooruit te lopen. Vanuit een heliocentrisch standpunt gaat *Mercurius* op Paaszaterdag door de afdalende knoop van Mars en vervolgens door zijn eigen afdalende knoop. Deze knopen komen geleidelijk aan dicht bij elkaar, wat er op wijst dat tijdens de resterende periode van het Michaëltijdperk, het analytische denken van Mars en het integrerende denken van *Mercurius* zich zullen moeten verbinden. *Mercurius*, de Genezer, lijkt op deze ontwikkeling te wijzen als een noodzakelijk ingrediënt voor dit jaar.

Het was een dramatische scène aan de avondhemel, waarbij *Venus*, de sfeer van liefde in ieder op zicht, op 23 februari *Jupiter* inhaalde en op 20 maart aan de nachtelijke hemel *Saturnus*. Deze gebeurtenissen, waarbij *Venus* in gesprek kwam met *Jupiter* in *Vissen* en daarna met *Saturnus* in *Ram*, hebben zeker een diepgaande betekenis, waarop in het esoterische Christendom sinds lang gewezen is en die door Willi Sucher op een nieuwe manier ontwikkeld werd in samenhang met het leven van Christus Jezus (zie *Cosmic Christianity*). Door deze gebeurtenissen werden de oude mysteriën geheeld en herschapen, om zo de nieuwe vorm van menselijke inwijding in de goddelijke wijsheid mogelijk te maken. Het hoogste aspect van *Venus* is de liefde voor deze mysteriewijsheid. *Venus* is op weg naar de vierde van deze gebeurtenissen, de Opwekking van Lazarus, het Laatste Avondmaal en het volledige Mysterie van Golgotha.

Het pentagram, de vijfpuntige ster van de vijf soorten licht, die tot uitdrukking komen in de laatste strofe van de Grondsteenmeditatie, is de 'goede ster' waarvan Rudolf Steiner sprak in de laatste woorden die hij sprak op de *Weihnachtstagung*. ' En we zullen zien, indien we onszelf waardig betonen, dat een goede ster zal stralen over datgene wat hier gewild wordt. Beste vrienden, volg deze goede ster. We zullen zien of de goden ons zullen leiden door het licht van deze ster. Goddelijk licht, Christus' zon, verwarm onze harten, verlicht onze hoofden '! We hoeven ons voorstellingsvermogen niet te forceren, om in deze 'goede ster' *Venus* te beleven.

Uranus en *Neptunus* bewegen zich langzaam door *Steenbok*, het sterrenbeeld dat staat voor de toegang tot de geestelijke wereld. Een toegang die thans gezocht kan worden met de nieuwe vermogens van imaginatie en inspiratie, die aan *Uranus* en *Neptunus* toegeschreven kunnen worden.

7^e astronomische nieuwsbrief, oktober 1944

Willi Sucher

Samen met de nieuwsbrieven van Willi Sucher uit 1944, werd indertijd maandelijks ook een kalender gepubliceerd met fenomenen die zich aan de sterrenhemel voltrokken. Deze kalender werd in Sirius niet afgedrukt, maar moet hier vermeld worden, om de aanvang van de volgende brief te kunnen begrijpen.

De lezer van deze nieuwsbrieven vraagt zich misschien af hoe om te gaan met de aanduidingen die in de kalender vermeld worden, waarin een aantal van de belangrijkste fenomenen opgenomen zijn, die van maand tot maand plaats vinden. Het is echter niet mogelijk om ze allemaal te bespreken.

Vaak wordt de vraag gesteld: Wat betekend deze positie of die aspect tussen twee of meerdere planeten? Het is mijn bedoeling met deze brieven om de lezer enige aanwijzingen te geven, zodat een intensievere omgang met de kalender en zijn aanduidingen mogelijk is.

Het was de opzet van de voorgaande brieven om een fundamenteel inzicht te geven in de sterrenbeelden van de dierenriem. We dienen echter niet alleen iets te weten over de sterrenwereld, maar we moeten er ook mee kunnen leven, en inderdaad zijn er mogelijkheden om met het universum te leven, terwijl we op aarde als mensen leven.

in vroeger tijden was de mens nog werkelijk in staat om met de sterren te leven. Geestelijke wezens, die het leven op aarde bestuurden, werden achter de sterren beleefd. Maar al deze wonder-schone wijsheid is in onze tijd verworden tot een soort fatalisme. De mens heeft het vermogen verloren om deze geestelijke wezens waar te nemen en wat overbleef, is de beleving onderworpen te zijn aan onbekende machten in het universum, die het lot van de mens op aarde bepalen. Dit wordt thans astrologie genoemd. Aangezien de aard van deze krachten niet meer met een werkelijk inzicht doorgrond worden, kan het bestuderen van deze dingen enkel resulteren in fatalisme.

Zoals al vaak werd uitgesproken: we dienen een nieuw inzicht te verwerven in onze relatie tot de sterrenwereld. Dit is alleen mogelijk, als we wegen vinden om tot een hernieuwde waarneming van de geestelijke wezens te komen, die met de sterren verbonden zijn.

In de vorige brief werd er reeds op gewezen, dat we in de twaalf sterrenbeelden van de dierenriem werkelijk de geweldige contouren van de archetypische menselijke vorm kunnen zien. Maar deze archetypische vorm is meer dan alleen maar een beeld. Wie er gedurende langere tijd mee leeft, ontdekt dat het daarbij om de zichtbare vorm of we zouden zelfs mogen zeggen, om de lichamelijke van een geestelijk wezen gaat. Dit wezen staat de mensheid zeer na, omdat het de kenmerken van de menselijke vorm draagt. Het is een geestelijk wezen dat naast en voor de mensheid uit gaat en een bemoedigende helper kan zijn voor ieder die het zoekt. Dit kan beleefd worden als de leidende en genezende hand van een oudere broeder van de mens. Het is de grote representant van de mensheid, tot wie we ons hart kunnen verheffen en die nooit zal nalaten ons te helpen als het nodig is.

Op aarde moeten mensen in een stoffelijk lichaam leven, het vormt de uitdrukking van het middel tot een bestaan in de wereld van de zintuigen. Maar het is ook een beperking en soms kan het zelfs als een hindernis ervaren worden. Deze beperking en hindernis komen tot uitdrukking in de geschiedenis van de 'zondeval'. Het stoffelijk lichaam van de mens is in de ketenen van de materie gevallen. Heel anders is het 'lichaam' van het hemelse wezen dat voor de mens uitgaat. Dit lichaam is de sterrenwereld zelf, met zijn eeuwige diepten. Het menselijk lichaam op aarde is beperkt, maar het lichaam van dit wezen heeft het vermogen van onbeperkte expansie en oneindig veel mogelijkheden om zich om te vormen.

We hebben een poging gedaan om de 'vormen' van dit wezen te schetsen: een engelachtige wezen met machtige vleugels. Maar de dienen te beseffen, dat de innerlijke, dynamische krachten van deze vorm, een andere intensiteit hebben dan de krachten die in de stoffelijke vorm van de

mens werkzaam zijn. Als we naar het hoofd van een mens kijken, dan zien we dat het zijn fysieke verschijning een individueel karakter geeft. Het vormt de basis voor ons bestaan met een dagbewustzijn in de wereld van de zintuigen. Het hoofd wordt echter afgesloten door de machtige helm die de schedel is. Dat is een beperking en vaak vormt dit ingesloten zijn een machtige hindernis om tot een universeel inzicht te komen en daarmee de feiten te doordringen die we op aarde tegenkomen. Kijken we naar het ' hoofd ' van dat hemelse wezen - het sterrenbeeld Ram - dan dienen we een andere voorstelling te vormen, om tot een waarheidsgetrouw beeld te komen. Zoals het aardse hoofd door de schedel wordt afgesloten, zo is het hoofd van dit wezen open, alsof de schedel omgekeerd is en een soort schaal vormt. In deze schaal stroomt de wijsheid van het universum, de kosmische wijsheid van de Geesten van Wijsheid (Kyriotetes), wier zichtbare uitdrukking het sterrenbeeld Ram bleek te zijn. Het is de wijsheid die sindsdien in de bestaande vormen en objecten op aarde is gestroomd; de kosmische, geniale wijsheid, die we beleven als we naar de bouw van het skelet kijken of de onovertroffen genialiteit die eigen is aan het organisme van een plant. De hoorns van de Ram strekken zich uit in de kosmische ruimte en brengen de kosmische wijsheid middels de spiralende vorm omlaag in het bestaan. En het stralende witte vlies van de Ram is een beeld van de oneindige oceaan van deze alles doordringende en leven schenkende wijsheid. Op deze manier zouden we ons het ' hoofd ' van de kosmische voorloper van de mensheid voor kunnen stellen. (Later zal getoond worden hoe we dit beeld in samenhang met de sterrenfeiten in het sterrenbeeld Ram.)

In het menselijk lichaam treffen we vervolgens het strottenhoofd aan. Met dit instrument brengen we geluid voort en spraak. Maar ook dit orgaan is zeer beperkt, met name in onze tijd. We kunnen over objecten spreken, maar door het vormen van woorden kunnen we de aard van de dingen enkel weerspiegelen. Het menselijk spreken is verdeeld in vele talen. Dit proces van opsplitsing en vervreemding in het gebied van de spraak is gestaag toegenomen. Tegenwoordig is het zelfs voor mensen die dezelfde taal spreken, om de betekenis van eikaars woorden te begrijpen. Kijken we naar het ' strottenhoofd ' van het hemelse wezen - het sterrenbeeld Stier - dan beloven we schepende en universele woorden. De Stier vormt de uitdrukking van de Geesten van Beweging (Dunamis). Deze wezens zijn de grondleggers van de ene, archetypische en, scheppende taal van het universum, die zich uitdrukt in de klinkers en medeklinkers van de hemelbewegingen, waar de menselijke talen hun oorsprong aan danken. Het alfabet vormt de aardse weergave van de Dierenriem en de planeten. Enkel het kosmische ' alfabet ' - als compensatie van de taal van de sterrenfeiten - leeft nog scheppend en universeel in de fenomenen die zich in de natuurrijken afspelen. Zo kunnen we ons het ' strottenhoofd ' van dit kosmische wezen voorstellen, wanneer we ons naar het sterrenbeeld Stier richten. Het is nog altijd een ' magisch orgaan '.

De armen van de menselijke vorm zijn verwant met het sterrenbeeld Tweelingen van onze hemelse broeder. De armen van de mens zijn werkelijk machtige organen, waarmee we actief in de wereld werkzaam kunnen zijn. Niettemin, hoe vaak is het niet juist de activiteit die door onze armen gaat, de oorzaak van verwijdering en vervreemding t.o.v. onze medemensen. Met de armen vechten mensen en doden zij elkaar. Zo worden onze armen, die ons geweldig kunnen vertegenwoordigen, een vernietigingsinstrument. De armen - de Tweelingen - van het geestelijk wezen dat we willen benaderen, zijn anders. Zij lijken op machtige vleugels, die door het innerlijk zintuig van de mens beleefd kunnen worden als een zilveren gewaad, dat diegenen beschermend omhult, die de hulp en de begeleiding van hun hemelse voorganger zoeken. De ' veren ' van deze vleugels stromen als het ware omlaag, naar ieder mens afzonderlijk. Zo kan ieder Ik, ook al beleeft het zich als afgescheiden van andere op aarde, zijn spirituele eenheid met de mensheid als geheel ervaren, binnen het wezen van onze hemelse Broeder. Deze vleugels kunnen niet enkel als een beschermende kracht beleefd worden, maar ook als een innerlijke werkelijkheid die de ziel kan verheffen en bevrijden, als wordt zij door vleugels gedragen.

In eerdere brieven hebben we uitgelegd hoe de bovenarmen een relatie hebben met het sterrenbeeld Boogschutter. In de menselijke vorm op aarde ervaren de bovenarmen de splinging die door

het afzonderlijke mensenwezen en de mensheid als geheel heengaan en zetten deze voort; de splijting waarover we hiervoor gesproken hebben. De Boogschutter van het kosmische wezen is opnieuw anders. De zilveren veren van zijn vleugels reiken omlaag naar ieder afzonderlijk mensenwezen op aarde. Wanneer een individu in aardse duisternis door deze veren wordt aangeraakt, kunnen we zeggen dat hij zijn eigen engel ervaart en herinnerd wordt aan zijn eigen taak op aarde - of anders beleeft de ziel een waarschuwing of troost.

De veelvoudige verscheidenheid onder de mensen beleeft daar zijn eenheid. Het beeld van de vleugels die in ieder mens afzonderlijk stromend binnengaan, kan ook in een andere imaginatie tot uitdrukking komen, die Christus schiep toe hij de woorden sprak: 'Ik ben de wijnstok, jullie zijn de twijgen'. De afzonderlijke, zoete en sappige druiven kunnen zich één voelen met de wijnstok, die aan de druiven het leven geeft. Zo kunnen we een weg vinden hoe we ons een beeld van het Tweelingen - Boogschutter - organisme kunnen vormen, dat deel uit maakt van de kosmische representant van de mensheid.

Volgen we de structuur van de armen, dan komen we aan de ellebogen (in de onderste ledematen zijn het de knieën). Het kosmische oerbeeld dat daarbij hoort is het sterrenbeeld Steenbok. Dit gedeelte van het menselijk organisme is zo diep in de ketenen van de materie gevallen, dat we nauwelijks meer de kosmische oorsprong daarvan kunnen waarnemen. In de vierde brief werd meer in detail beschreven, hoe de Steenbok met name verbonden is met de schepping van de oerbeelden van de zintuigen. Wanneer we de kenmerken van de kosmische voorloper van de mens in de Dierenriem proberen te vinden, ontdekken we inderdaad de afzonderlijke 'veren' van de vleugels ten slotte een uiterst 'gevoelig' orgaan worden in ieder individu op aarde. De vleugels waarover we gesproken hebben, zijn als het ware met vele miljoenen zintuigorganen bedekt, die op ogen lijken. Doordat deze ogen in de afzonderlijke menselijke wezens op aarde zijn ingeplant, kan onze kosmische 'Broeder' de wereld vanuit ontelbare individuele gezichtspunten waarnemen. Ieder mens, goed of slecht, met zijn of haar eigen levensinstelling, filosofie en zichtwijze, wordt zo een oog van dit hemelse wezen. We zijn ons er niet vaak van bewust, dat onze gedachten, gevoelens en onze wilsimpulsen en niet alleen maar voor onszelf zijn, maar ook voor God. Dit te beseffen, dwingt ons zieleleven nood gedwongen tot aanzienlijke veranderingen. Ook in dit opzicht kan onze hemelse 'Broeder ons met zijn' Steenbok- orgaan voor gaan, indien we de taal van de fenomenen in dit sterrenbeeld juist lezen.

De onderarmen hebben hun verbinding met het sterrenbeeld Waterman. Is de Steenbok het gebied waar de gedifferentieerde gedachtenwereld van de mensheid samenstroomt in een reusachtig panorama van de wereldsituatie, de onderarmen van de Waterman - ofwel de wereld van de Engelen boven ons, giet helende en troostende warmtekrachten uit. We weten dat de Waterman met warmte verbonden is, zoals in de vierde brief is aangeduid. De hemelse vleugels raken de mens hier vooral in het gevoelsgebied. Zij nodigen een ieder uit om zijn of haar streven te richten op genezing, medeleven en liefde en tegen de duistere krachten van haat en vernietiging, die vaak tegelijkertijd ontspringen. Daarbij kunnen de hemelse wezens een zeer strikte en strenge rechter worden van de mensheid of van de mens afzonderlijk.

We hebben in detail laten zien hoe de handen een samenhang hebben met het sterrenbeeld Vissen. Hier raken we aan het gebied van het menselijk lot en de menselijke uil. Deze wereld kan nog niet met ons wakkere bewustzijn doordrongen worden. Hier slapen we nog volledig. Niettemin is het kosmische bewustzijn hiervan een levende werkelijkheid in de 'handen' van de Vissen van het goddelijke wezen. Zij reiken gelijk onzichtbare handen in de diepten van de menselijke wil en leiden ieder van ons door ons individuele lot. Zij voeren ons op het individuele pad van ons leven en werken op aarde. De gang daarvan mag vreemd en ondoordringelijk lijken. En toch wordt de loop van een leven door de vleugel handen geordend, in overeenstemming met de overkoepelende wijsheid van de kosmische gids. Het is hier, dat de hand van de rechter zijn dwalende schapen op aarde soms terug moet roepen middels natuurrampen en andere catastrofes. Zijn onwankelbare wil vort de mensheid dan tot beslissingen waaraan niemand ontsnappen kan. Ieder dient een indivi-

dueel antwoord te geven dat voor of tegen de wereldontwikkeling uitvalt. Dit wezen is niet alleen een gids voor de mensheid op aarde, maar eveneens een grootse pedagoog.

We hebben nu geprobeerd om een stap dichterbij te komen tot het beeld van de kosmische Broeder van de mensheid, in relatie tot de geestelijke achtergrond van de sterrenbeelden Ram, Stier, Tweelingen, Boogschutter, Steenbok, Waterman en Vissen. Daarbij dienen we te beseffen, dat we enkel zijn gelaatstreken, maar nog niet zijn innerlijk leven hebben gevonden. Dit wordt door de overige sterrenbeelden van de Dierenriem tot uitdrukking gebracht: Kreeft, Leeuw, Maagd, Weegschaal en Schorpioen. Maar voordat we daar dieper op in kunnen gaan, moeten we ons eerst inspannen om tot een bepaald begrip te komen. Daartoe hebben we de inzichten nodig, die in latere beschrijvingen verworven zullen worden.

Menig lezer zou nu kunnen zeggen: ' Dit is een visie die als een poëtische beschrijving meer of minder voldoet, maar hoe kunnen we deze visie terugvinden in de zichtbare sterrenwereld '? Deze vraag is terecht en de schrijver van deze brieven heeft zich veel moeite getroost, om een antwoord te vinden. Hij moet toegeven, dat dit kosmische beeld jaren geleden zonder enig ' bewijs ' aan hem verscheen. Pas veel later ontdekte hij dat de sterrenfenomenen dit beeld onthullen, indien we weten hoe we moeten kijken.

We zullen onze blik richten op een fenomeen dat met korte tussenposen aan de sterrenhemel optreedt. Het gaat om de samenstand van de planeten Jupiter en Mars, die zich vrijwel om de twee jaar voordoet. Op aarde zien we beide planeten dan zeer dicht bij elkaar. Het kan zelfs voorkomen dat Mars Jupiter werkelijk bedekt. Om de twee jaar heeft de samenstand steeds in een ander sterrenbeeld plaats. Daartussen weeft zich een ander ritme van de opposities van Mars en Jupiter, die eveneens bij benadering om de twee jaar optreden. Als we Jupiter dan aan de hemel zien, moeten we ons Mars precies daar tegenover voorstellen, aan het andere uiteinde van een denkbeeldige lijn, die vanuit Jupiter door het middelpunt van de aarde heen voert, naar de andere, onzichtbare helft van de hemelbol. Zodoende hebben we ruwweg ieder jaar met een samenstand of een oppositie van beide planeten te maken.

We kiezen nu Mars en Jupiter, maar we zouden evengoed een ander planetenpaar kunnen nemen. We hebben nog niet in detail over het karakter van deze beide planeten gesproken, maar het voldoet hier, als we weten dat Jupiter kosmische wijsheid vertegenwoordigt en Mars kosmische kracht.

In Februari 1819 vormden Mars en Jupiter een samenstand in het sterrenbeeld Steenbok. Volgen we vanaf dit punt de conjuncties van deze planeten, dan doet zich onder andere in 1848 een samenstand voor in de Tweelingen. Maar we laten die voor wat het is en gaan voort tot juni 1914, wanneer er sprake is van een oppositie, met Jupiter in Steenbok/Waterman. September 1919 geeft een samenstand in de Kreeft. September 1938 opnieuw een oppositie, met opnieuw Jupiter in de Waterman. Januari 1940 toont ons een samenstand in de Vissen.

Op deze manier verschijnt er een serie in de sterrenbeelden Steenbok (1819), Steenbok/Waterman (1914), Waterman (1938) en Vissen (1940). We bevinden ons met deze constellaties in het gebied van de Dierenriem, waar we de vleugels van het hemelse wezen hebben geschetst, zoal die de menselijke ziel aanraken in denken, voelen en willen. Het is het gebied, waar dit wezen de situatie op deze planeet waarneemt middels de ziele-organen van de mensheid en waar het naar aanleiding van deze waarnemingen handelt.

Het is duidelijk dat deze kosmische waarnemingen en handelingen een samenhang hebben met de eerste en de tweede wereldoorlog. Maar waarom beginnen we de serie in 1819? We zouden ook eerder kunnen beginnen en tot zeer verhelderende feiten kunnen komen. Echter, in 1819, had het Congres van Karlsbad plaats, waarbij de vertegenwoordigers en vorsten van alle Germaanse vorstendommen aanwezig waren, die toen nog niet verenigd waren in het Duitse Rijk, om maatregelen te nemen die de revolutionaire activiteiten in hun gebieden moesten onderdrukken. Het resultaat was een zeer strenge beperking van alle universitaire aangelegenheden en een harde censuur van de pers. Dit was één van de aanleidingen die in alle landen van Midden-Europa tot de revolutie van 1848 voerde.

We kunnen haast voor ons zien, hoe dit hemelse wezen de situatie op aarde waarnam door het individuele zieleleven van de mensen en de strijd voor een spiritueel vrijheid waarnam. Deze impuls dook na 1819 steeds weer opnieuw op in talrijke historische incidenten, die allemaal verbonden waren met het ritme van Mars en Jupiter en doet zich tenslotte opnieuw voor in de catastrofe van 1914. In 1938 bevindt hij zich volledig in de sfeer van de Waterman en doordringt het gebied van het menselijk gevoelsleven, waar het een appèl doet op krachten van heling, medeleven en liefde, tegen de aanzwellende muur van haat en vernietiging. Toen alles tevergeefs leek te zijn, openbaarde de samenstand van Mars en Jupiter in de vissen - 6 januari 1940 - de onwankelbare kosmische rechter, die op grond van wat hij op aarde waarnam, niet anders kon handelen, dan de mensheid op te voeden en terug te roepen op het rechte pad van positieve ontwikkeling, door een van de grootste rampen die deze planeet ooit heeft gezien. Zo voltrok de kosmische wil was de menselijke wil niet kon voltrekken.

(Op deze plaats willen we er de aandacht op vestigen, dat de visie van Willi Sucher op historische gebeurtenissen en vragen van goed en kwaad, niet noodzakelijkerwijs die visie van de redactieleden van dit blad hoeft te vertegenwoordigen.)

Indien we ons dan de vraag stellen: 'Wat vraagt de wereld van de goden van de mensheid?', dan kunnen we een antwoord vinden, indien we een andere serie volgen van het Mars-Jupiter-ritme. In september 1916 was er sprake van een oppositie met Jupiter in Ram. Het jaar daarop, juni 1917, verscheen er een samenstand in Stier en in november/december 1918 opnieuw een oppositie, met Jupiter in Tweelingen.

Deze gebeurtenissen hadden plaats tijdens de laatste jaren van de eerste wereldoorlog in de sterrenbeelden Ram, Stier, Tweelingen. Proberen we in deze constellaties de kenmerken te zien van het geestelijk wezen dat voor ons uitgaat, dan vinden we het hoofd, dat zich opent voor de alomvattende wijsheid van het universum; het strottenhoofd als orgaan van het scheppende Woord in het universum en de vleugels, die omlaag reiken in de afzonderlijke mensenwezens. Zij trachten de mens tot idealen te verheffen, die er op gericht zijn om hem tot de schepping van een waren christelijke gemeenschap te voeren. En wat vond er op aarde plaats als een uitdrukking van de activiteit van de geestelijke wereld?

In september 1916 sprak Rudolf Steiner over de geestelijke achtergrond van de menselijke geschiedenis. Daar treffen we reeds de grondleggende gedachten aan voor het beeld van het drie gelede menselijke organisme, wat hij dan gedetailleerder heeft uitgewerkt in zijn boek 'Von Seelenratseln'. Daarachter verschijnt reeds de idee van de sociale driegeleding. Tegelijkertijd voltrok zich de oppositie van Mars en Jupiter, met Jupiter in Ram. Het is alsof er een poort werd geopend vanuit het 'hoofd' van de godheid, vanuit het gebied van de alles doordringende, alomvattende wijsheid van het geestelijk universum. Dit helende juweel van kosmische wijsheid, de idee van de sociale driegeleding, daalde al naar de aarde en werd ontvangen door de individualiteit van Rudolf Steiner. Het werd geboren als de sociale idee, die het antwoord vormde op het streven en vechten in de diepten van vele miljoenen menselijke wezens.

Dan zien we hoe in juni/juli 1917 deze idee er naar streefde om een oplossing aan te reiken voor de brandende sociale problemen en steeds meer contouren aannam in de gesprekken van Rudolf Steiner met zijn vrienden en zelfs in de vorm van een gedrukt memorandum. Mars en Jupiter vormden een samenstand in Stier: geestelijke wezens spraken in machtige en scheppende woorden tot de mensheid.

November 1918 bracht het einde van de eerste wereldoorlog en daarmee de doorbraak van verborgen sociale problemen en revoluties in Midden-Europa, die tot dan toe kunstmatig toegedekt waren. Meteen daarop zien we Rudolf Steiner geplaatst in een enorme stroom van activiteiten, in vele voordrachten sprekend voor duizenden mensen over veelzijdige sociale vraagstukken en de mogelijkheid van een oplossing middels de idee van de sociale driegeleding. We kunnen zien hoe de vleugels van de kosmische intelligentie, de Tweelingen met daarin Jupiter, de afzonderlijke mens

aanraken om zodoende de mensheid voorwaarts te brengen op de weg naar een sociaal organisme, dat de drager van een werkelijke Christendom zou kunnen worden.

We zien hoe deze gebeurtenissen, die eerder de signatuur dragen van de openbarende werkzaamheid van onze kosmische voorganger, zich verweven met de gebeurtenissen van de andere serie Mars- Jupiter-relaties in Steenbok, Waterman en vissen. De mensheid luisterde niet naar deze openbaring van de ware gestalte van het eigen sociale organisme. Na de val van het menselijk gevoelsleven in de afgrond van een extreem nationalisme in Midden-Europa, was er nog slechts één uitweg, het kosmische gericht, dat in 1939/40 begon.

8e astronomische nieuwsbrief, november 1944

Willi Su cher

Het karakter van de wereld der planeten

In de vorige brief hebben we een poging gedaan om tot een inzicht in de Dierenriem te komen. In deze en volgende brieven zal het de opgave zijn, om de basis te leggen voor een begrip van de wereld der planeten.

De wereld van de vaste sterren, die ons zonnestelsel omringd, is geconcentreerd in de gordel van de Dierenriem, er zijn ook vele sterrenbeelden die buiten de Dierenriem vallen, maar al deze constellaties zijn op een of andere manier diepgaand verwant met de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem. Zo vinden we bijvoorbeeld boven de sterrenbeelden Ram en Vissen de constellaties van Andromeda, Cepheus, Cassiopeia en vele andere. Dringen we dieper door in de geestelijke achtergronden van de mythologie die met deze sterrenbeelden verbonden is, dan ontdekken we dat zij uitdrukking geven aan inhouden die verwant zijn met de mythologie van de Ram in de Vissen. Gaan we zo door de Dierenriem en slaan we acht op de sterrenbeelden die zich boven en onder de vertrouwde beelden van de Stier, de Tweelingen en de Kreeft bevinden, dan lezen we in hen een soort kosmische 'commentaar' op de twaalfvoudige Dierenriem.

Zoende wordt de wereld van de vaste sterren door de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem vertegenwoordigd. In dit twaalfvoud manifesteert zich ruimte. We vinden daarin de feiten die tot de schepping van ons universum hebben gevoerd, dat in de ruimte zijn bestaan heeft. Ook treffen we daar het archetypische beeld van de menselijke gestalte aan, die zich op aarde eveneens ruimtelijk manifesteert.

In eerdere brieven hebben we de schepping van het universum in de ruimte, als de ontwikkeling van de Oude Saturnus beschreven. We hebben evenwel nog niet de stadia beschreven, waarin dit universum dat zich in de ruimte uitbreidt, doordrongen wordt door de krachten van leven en bewustzijn. Dit dient in de toekomst nog te gebeuren. Maar we gaven een zichtwijze op de schepping van ons universum, vanuit een ruimtelijk perspectief en we hebben dit verbonden met de twaalfvoudige Dierenriem.

Kijken we naar de wereld van de planeten, dan betreden we een heel ander element. In vroeger tijd voegden de mensen vijf planeten toe aan de zon en de maan. Dit waren de planeten die met het blote oog te zien waren. Vandaag die dag lijkt dit zeventvoud doorbroken, omdat we met de hulp van telescopen nog een aantal planeten ontdekt hebben: Uranus, Neptunus en Pluto. Het is niet ondenkbaar, dat in de toekomst met nog grotere en sterkere telescopen nog veel meer planeten ontdekt zullen worden, die tot ons zonnestelsel behoren. Maar we dienen te beseffen dat al deze planeten, die met de hulp van telescopen gevonden zijn, zich buiten het gebied van het menselijk universum bevinden, omdat zij zonder hulp door het menselijk organisme niet waargenomen kunnen worden. Zij kunnen enkel met instrumenten waargenomen worden, middels een mechanisme - de telescoop - dat als apparaat 'buiten' de menselijke natuur valt en tot een andere wereld gerekend moet worden. Aangezien we hierover de samenhang spreken tussen de mens en de sterren, dienen we onze visie te beperken tot de grenzen die gesteld worden door het 'onbewapende' menselijke organisme. Dit zal ons er niet van af houden, om de aard van de nieuw ontdekte planeten te leren kennen maar voor een dergelijke kennis moeten we de wereld van het bovenmenselijke betreden. In latere publicaties zullen we mogelijk de gelegenheid vinden om dit te doen, maar voor dit moment willen we ons beperken tot de grenzen van het menselijke gebied.

We treffen in samenhang met de mens een zeventvoudige planetaire wereld aan. Zonder kunstmatige hulpmiddelen zijn voor de normaal ontwikkelde menselijke zintuigen in ons zonnestelsel zeven hemellichamen waarneembaar. Het zijn de planeten Saturnus, Jupiter, Mars, Venus, Mercurius en bovendien de zon en de maan. Alles wat in verbinding met het getal zeven in het universum ver-

schijnt, is een uitdrukking van tijd. Beweging binnen de tijd is ontwikkeling, wat wil zeggen, schepping in de loop van stadia of intervallen. Toen we de ontwikkeling van de Oude Saturnus beschreven, waren we genoodzaakt dit in zeven stappen te doen, aangezien alles wat daar geschapen werd enkel in tijd tot stand kon komen. De essentie echter van die ontwikkeling, het archetypische beeld van de menselijke vorm verschijnt in 'ruimte', in de twaalfvoudige Dierenriem.

Het zevenvoud als een beeld van tijd, komt eveneens tot uitdrukking in de dagen van de week. Die vormen een beeld van de volledige wereldontwikkeling, niet alleen van de Oude Saturnus, maar ook van alle voorbije en toekomstige stadia.

Maar waarom is het zevenvoud een beeld van tijd? Dat het twaalfvoud, dat in de Dierenriem tot uitdrukking komt, met ruimte verbonden is, kan vanuit een geometrische standpunt begrepen worden. Immers, de cirkel is een vorm die tot rust gekomen is. Niettemin draagt de cirkel potentieel alle andere geometrische vormen van de tweedimensionale ruimte in zich.

We dienen de fundamentele wetmatigheid van het zevenvoud te ontdekken. Als we die vinden kunnen, dan hebben we ook een basis gevonden voor een begrip van de innerlijke opeenvolging van de zeven stappen. Nemen we willekeurig welk fenomeen uit onze omgeving, dan heeft dit een verleden en een toekomst. Tussen verleden en toekomst bestaat het in het nu. Kijken we naar een bloem, dan weten we dat deze in het verleden gegroeid is en in de toekomst zal verwelken, maar tussen deze beide stadia bestaat de bloem hier in het nu. Als zodanig bestaat zij niet alleen in de ruimte, maar ook in de tijd.

Voor zover objecten in de natuur hun bestaan in de tijd hebben, kunnen we drie stadia waarnemen: verleden, heden en toekomst. Deze drie stappen zijn vormen wezen een vereenvoudiging van het zevenvoud. We zien dat de eerste drie stappen altijd worden samengevoegd in wat we verleden noemen. Alles wat tot het verleden gerekend kan worden, draagt in werkelijkheid altijd de kenmerken van drie ontwikkelingsschreden. Als we voldoende nauwkeurig observeren, dan zullen we dit overal als een fundamentele wetmatigheid tegenkomen. En ook wat we als toekomst aanduiden, openbaart zich drievoudig. Tussenbeide in, tussen verleden en toekomst ligt het heden als een enkelvoudig moment in de tijd. Op deze manier verschijnt evolutie ofwel ontwikkeling als een zevenvoudig proces in de tijd.

Indien onze observatie vervolgens nog zorgvuldiger en nauwkeuriger wordt, dan ontdekken we dat de drie fasen aan beide zijden van de weegschaal van verleden en toekomst, een innerlijke verwantschap met elkaar vertonen. Zo blijkt de eerste fase van het verleden verwant met laatste van de drie stadia van de toekomst. De eerste stap van iedere zevenvoudige ontwikkelingsgang is verwant met de zevende stap; de tweede met de zesde en de derde met de vijfde stap. Daar tussen in ligt de vierde, die als heden het verleden met de toekomst verbindt.

Als we dit in de vorm van een beeld proberen te zien, dan kunnen we tot het beeld komen van de zevenarmige kandelaar, die in het Oude Testament verschijnt. We worden ons ervan bewust, dat de zevenvoudige kandelaar die op het altaar van het Tabernakel stond, tot uitdrukking bracht wat het Hebreeuwse volk in het verloop van de tijd moest verwerklijken. Mozes, de grondlegger van het Hebreeuwse volk, kende deze opgave. Dit volk moest het lichaam voortbrengen dat in staat zou zijn om als voertuig te dienen voor het afdalende Christuswezen. Dit kon enkel in de loop van de tijd verwezenlijkt worden. Daarom schiep Mozes in de vorm van de zevenarmige kandelaar een beeld van de tijd als een bemoedigend licht op de lange en vermoeiende weg van zijn volk.

Zouden we in onze tijd deze fundamentele wetmatigheid van de tijd kunnen verwerklijken, dan zou ons culturele en persoonlijke leven minder chaotische en verward zijn. Dikwijls zien we af van een geestelijk streven met het argument dat we geen tijd zouden hebben. Of anders, wanneer we een impuls beleven, worden we snel ongeduldig en willen onmiddellijk resultaat zien. We kunnen dan niet inzien, dat een impuls van als het moment van zijn conceptie tot aan zijn verwerklijking, zich stap voor stap ontwikkelen moet, om tenslotte zijn vervulling te bereiken. Ander zou het kunnen zijn, dat de kiem te gronde gaat door een vroeggeboorte. Soms vergeten we dat we mogelijk zeven of zelfs drie maal zeven jaar moeten wachten of nog langer, totdat onze impulsen en ideeën verwerklijkt kunnen worden.

We zullen opnieuw de verborgen wetten van de tijd moeten leren kennen, om ons innerlijk leven gezonder te laten worden en zelfs ons fysieke lichaam. Zevenvoudig is de fundamentele wetmatigheid van de tijd. Er bestaan echter nog ander sleutels tot de tijd, waarover we hier niet kunnen spreken.

Deze wetmatigheid kan overal in het universum aangetroffen worden, maar de essentie van zijn intrinsieke dynamisch ritme verschijnt in de levensloop van de mens. Als we kijken naar het leven van een volwassen mens, dan is ook daar sprake van verleden, heden en toekomst. Het verleden van ieder van ons is de jeugd, met inbegrip van kindertijd, de fase als zuigeling en het voorgeboortelijke embryonale leven, hoe verder we teruggaan in het verleden, hoe groter de afhankelijkheid van de beschermende krachten die ons omgeven. We zijn dan nog niet onze eigen heer en meester; andere wezens moeten voor ons zorgen. Maar als een mens opgroeit, wordt hij geleidelijk aan steeds zelfstandiger.

Welke leeftijd we ook bereikt mogen hebben, ieder van ons zal zich tot op zekere hoogte van een beschermende invloed bevrijd hebben. Het kind wordt bij de geboorte gescheiden van het lichaam van de moeder. Later, als volwassen mensen, verbreken we menig ander verbinding. Wat ook het heden van een mens mag zijn, het is altijd de manifestatie van een wezen dat zich bevrijd heeft van een voorafgaande bestaanstoestand. Dit wezen, dat zich heeft losgemaakt uit vroegere omstandigheden, is de bestemmende kracht in zijn eigen der ontwikkelingsfase, de toekomst. In die mate waarin een wezen onafhankelijk is geworden in zijn ' heden ', zal het in staat zijn om zich in de toekomst als een afzonderlijk wezen te manifesteren, tegen de achtergrond van de condities, waarvan hij zich heeft geëmancipeerd.

Zo verschijnen er dus in het leven van de mens drie ontwikkelingsstadia in het tijdverloop:

<u>verleden</u>	<u>toekomst</u>	<u>heden</u>
afhankelijk van vele andere condities en wezens	emancipatie en onafhankelijkheid	manifestatie en ontwikkeling als een afzonderlijk individueel wezen

Zo hebben we dan het fundamentele karakter gevonden van de drie stappen, verleden, heden en toekomst, zoals zij zich ontvouwen in de levensloop van de mens. Maar aangezien de tijd zevenvoudig is, moeten we nu het fundamentele karakter van de drie stadia van het verleden en de drie stadia van de toekomst vinden, met daartussen het ene stadium van het heden. Als het ons lukt om de aard van dit zevenvoud te onthullen, kunnen we daardoor niet alleen een van de raadsels van de wetmatigheid in de tijd oplossen, maar we zullen dan ook in staat zijn om de innerlijke kwaliteiten en eigenschappen van de vijf planeten en van de zon en de maan te lezen. Dit is tenslotte de reden waarom we deze tamelijk taaie opgave ondernomen hebben om de wetmatigheid van het zevenvoud in de tijd op het spoor te komen.

De essentie van alle ontwikkeling is emancipatie. Een wezen dat tot nog toe ondergedompeld was in een zee van algemeen bestaan, beweegt zich in de richting van een individueel bestaan. Laten we om een begin te maken met onze observaties, uitgaan van een pasgeboren kind in zijn huidige toestand en dan terugkijken naar zijn verleden.

Het had in het bestaan binnen op het moment van de conceptie, door bemiddeling van de vader en de moeder. Machtige wilskrachten, die we als lotskrachten aanduiden, stroomden in het leven van de ouders. Middels deze wildkrachten werd de poort naar het fysieke bestaan geopend voor de ziel van dit kind. Dit was de eerste stap, maar dit zou niet voldoende zijn geweest. Levenskrachten doordrongen de kiem van het fysieke lichaam en vormden nog steeds meer tot een menselijke gestalte, tot aan de geboorte. Maar nog een derde stap was nodig om het organisme van een bepaalde moment in staat te stellen om gewaarwordingen te hebben en om pijn of bevrediging te voelen door de eigen lichamelijke behoeften. Zo hebben we dan drie scheppende stadia beschreven, waarin de krachten uit het universum, buiten het bereik van de mens om, een wezen van de eigen soort in het bestaan plaatsen.

1. Machtige wilskrachten bewerken fysiek bestaan. De kiem van een afzonderlijk individueel lichaam wordt geschapen.
2. Deze kiem wordt doordrongen met levenskrachten, die de kiem tot een afbeelding van de ouders vormen.
3. Terwijl de kiem steeds meer tot een afbeelding van de ouders wordt gevormd, wordt hij tevens doordrongen met zielenkrachten en bewustzijnskrachten.

De beschrijving van deze drie stadia is tevens een beschrijving van de kenmerken en eigenschappen van de drie bovenzonnige planeten - Saturnus, Jupiter en Mars.

Saturnus verschijnt steeds als de manifestatie van de krachten in het universum, die de kiem scheppen voor het afzonderlijke, fysieke bestaan van alle mogelijke wezens, of deze nu voor hun aardse aanwezigheid de lichamelijke van een steen, een plant, een dier of een mens nodig hebben. Enorme wilskrachten gaan er van deze Saturnus wezens uit.

Vanuit Jupiter stromen de levenskrachten die de kiemen van afzonderlijke fysiek bestaan van levenskrachten voorzien. Hier stoten we echter op een moeilijkheid. Bij een plant kunnen we nog waarnemen dat deze van levenskrachten doordrongen is, maar bij een mineraal is dit niet mogelijk. We moeten vaststellen dat de mineralen niet door de krachten van Jupiter belevendigd kunnen worden. Niettemin worden deze krachten wel weerspiegeld. Het tweede stadium van de zeventvoudige evolutie werkt op een andere manier in het rijk van de mineralen. Uit de weerspiegeling van de Jupiter-krachten ontstond in vroegere ontwikkelingsfasen de kristallijne vorm van de mineralen, die de stralende wijsheid van de kosmos tot uitdrukking brengt. We zullen later nog zien, hoe deze krachten van kosmische wijsheid met Jupiter verbonden zijn.

Mars schenkt de krachten van de ziel. Met 'zielenkrachten' bedoelen we de krachten die een wezen instaat stellen om gewaarwordingen en emoties te beleven, die ofwel door gebeurtenissen in de buitenwereld of door activiteiten in het eigen lichaam gewekt worden. Deze waarnemingen kunnen sympathie of antipathie bewerken. Zo kan bijvoorbeeld het pasgeboren kind iedere indruk die het uit de omgeving ontvangt als pijnlijk of aangenaam beleven. Een speld die in de huid prikt kan als een min of meer mechanisch verschijnsel beschouwd worden. Maar dit verklaart nog niet waarom de baby gaat huilen. De veroorzaakte pijn wordt kwalitatief in een andere sfeer beleefd, dan de feitelijke fysieke gebeurtenis.

De mogelijkheid van zielenbeleving is in het pasgeboren kind al aanwezig. Maar hoe is het met levenloze substanties en planeten gesteld? We kunnen hier natuurlijk niet spreken van aangeboren ziele vermogens. Niettemin oefenden de marskrachten hun invloed op alles, wat in het bestaan treedt, uit. De levenloze substanties, zoals de mineralen en de eenvoudige levensvormen, zoals de planeten, tonen echter enkel een 'reflectie' van deze krachten. Zielenkrachten worden gespiegeld in de chemische kwaliteiten van deze objecten. Neem ik bijvoorbeeld een pen, dan kan ik beslist niet beweren dat deze enige gewaarwording heeft. Maar toen deze pen nog in de maak was, voordat ik hem in de hand kon nemen, werd de kiem van desintegratie er al ingelegd. Het onvermijdelijke lot van desintegratie, lijkt in eerste instantie een ontkenning van het leven; niettemin dienen we ons rekenschap van te geven. Daarin verschijnt de agressieve aard van Mars, die uiteindelijk vernietigt wat geschapen is. We zien ook, dat overal waar Mars ziele kwaliteiten schept, de kiem tot desintegratie gegeven is, aangezien de zielenkrachten en de emoties van genot en pijn de lichamelijke van de mens vernietigen.

Deze krachten stromen in ieder schepsel binnen, voordat het de fase van zijn huidige bestaan be-treedt.

De zonnekrachten scheppen of veroorzaken de huidige zijnstoestand van alle objecten in de schepping. In het huidige tijdperk bewerken zij ook emancipatie en het streven naar onafhankelijkheid. Als we opnieuw naar het pasgeboren kind kijken, dan zien we hoe het direct na de geboorte gescheiden wordt van het moederlichaam, waar het tot dan toe fysiologische bij hoorde. Na de scheiding groeit het verder en streeft toenemend naar onafhankelijkheid. Dit komt tot uitdrukking in de naamgeving, een van de eerste handelingen die de mensen rondom het kind verrichten. Het wordt als een individueel wezen erkend. Met onze zintuigen nemen we waar dat het kind een

eigen lichaam heeft en we hopen dat dit lichaam steeds meer onafhankelijk zal worden van de levensnoodzakelijkheden waarin het verweven is tijdens de peuter- en kleutertijd.

We kunnen met betrekking tot de lagere natuurrijken niet op een zelfde manier spreken van een impuls tot individualisering. En toch werkt de impuls van de zon ook daar. Het zonlicht maakt ze voor ons oog zichtbaar en we nemen omtrek en kleur waar. Laten we uitgaan van het voorbeeld van de eerste stoommachine. Eerst kwam de idee bij de uitvinder: de Saturnus-fase. Vervolgens moest de uitvinder op zijn idee broeden en het in overeenstemming brengen met mechanische en natuurkundige wetmatigheden en de technische stand van zijn tijd. Hij moest de sfeer van universele wijsheid betreden in zoverre deze geopenbaard was voor de mensheid. Dit vormde de Jupiter-fase van het ontstaan van de stoommachine. Als een volgende stap moest de uitvinder de aardse substanties, zoals ijzer en staal, ter hand nemen, waarin de chemische reacties voorhanden waren, die bepalend zijn voor de stabiliteit van het metaal, de reacties van de stoom, enz. deze feiten waren mogelijk de oorzaak van de onvolkomenheid of impopulariteit van zijn machine. Dit betreft de mars-fase van de stoommachine. Tenslotte was de machine op een dag voltooid. Het kon als een entiteit waargenomen worden en iedereen kon zien hoe hij werkte en bewoog. Als machine, had het object de fase van ' huidige bestaanstoestand ' bereikt en betrad daarmee het gebied van de zintuigelijke waarneembaarheid. Dit was de werking van de zonnekrachten zij scheppen het gebied van het waarneembare, dat als het licht van de zon de geïndividualiseerde objecten beschijnt. We hebben de werking van de krachten van Saturnus, Jupiter en Mars beschreven als een proces in de tijd. Het zijn de krachten waar alle wezens doorheen moeten gaan, die het bestaan betreden. Zij zijn verbonden met de wording van de objecten in het universum. Zij vertegenwoordigen het verleden. De drie stadia van het verleden kunnen echter in de tijd zeer verschillen, naar gelang de aard van het object. Zij kunnen een duur hebben, die tijdperken van ' astronomische ' omvang beslaan en ze kunnen zich samentrekken in een verloop van enkele seconden. Maar we zullen ze altijd aantreffen.

Laten we onze aandacht nu richten op de laatste drie stappen van de zevenvoudige ontwikkelingsgang. De vierde stap was de emancipatie van het schepsel van zijn oorsprong. Tijdens de volgende stadia streeft het geïndividualiseerde wezen er naar om zich in overeenstemming met zijn eigenschappen, als een vrij wezen te manifesteren. Door zichzelf te manifesteren, wat enkel mogelijk is als het de toekomst binnenstapt, openbaart en ontvouwt het alles wat er als aanleg in gelegd is tijdens de eerste drie stadia van het verleden.

Als een baby opgroeit, wordt hij steeds actiever. Maar als een mens actief wordt, werken in de achtergrond van zijn activiteit de zielenkrachten die al voor zijn geboorte in hem werden gelegd. Voorkeur en afkeer, zijn aangeboren aanleg voor smartelijke of vreugdevolle reacties, ondersteunen of belemmeren zijn activiteit. Naar mate het leven zich ontvouwt, ontwikkelt de menselijke activiteit zich tot een soort leraar en verlosser van die aangeboren zielenkwaliteiten. Dikwijls is deze leraar in het gebied van de menselijke activiteit wijzer dan de mens zelf en ontpopt zich als een spirituele gids, begiftigd met het gezag van het lot.

Deze krachten stammen van de planeet die in de astronomie als Mercurius wordt aangeduid. Mercurius is de verlosser van de krachten van Mars, zoals die hiervoor beschreven werden. De wegen van het lot, waarlangs de geest van Mercurius de mens voor zijn verlossing voert, zijn vaak vreemd en onbegrijpelijk. Alleen wanneer een mens streeft naar een spiritueel begrip van zijn eigen lot, kan hij een verbinding maken met de geest van Mercurius, die de vijfde stap vertegenwoordigt in de zevenvoudige wetmatigheid van de tijd. De vraag doe zich voor, hoe deze krachten de wezens van de lagere natuurrijken beïnvloeden. Het antwoord hierop zullen we echter in latere brieven uitwerken, wanneer we gedetailleerder over de planeten zullen spreken.

De planeet die we in de astronomie als Venus aanduiden, vormt de zesde stap. De zesde stap is verwant met de tweede, het stadium van Jupiter. Waar Jupiter de schenker is van de krachten van leven en wijsheid, daar is Venus verbonden met de verdere ontwikkeling van deze levenscheppende krachten van de mens. Maar de huidige mens is nog ver verwijderd van het scheppen van leven binnen zijn eigen aardse sfeer. Toch is dat wat we in de diepte van ons onderbewuste doen. Er vinden in de onbewuste diepte van ons organisme activiteiten plaats, die het leven niet alleen enkel

vernietigen, maar die ook leven scheppen. Over deze krachten hebben we echter nog geen bewuste controle.

In een verre toekomst zal de mens in staat zijn om vergelijkbare activiteiten ook bewust te voltrekken en dan zal hij niet alleen objecten als dode machines kunne scheppen, maar ook wezens zoals platen, die dragers van leven zijn.

Zo werkt Venus in de diepte van het menselijk organisme. Menselijke kunst vormt het gloren van deze krachten, die ooit volledig in de mens zullen ontwaken.

De zevende stap wordt bewerkstelligt door de maan. Hoewel de maan zo dicht bij de aarde is, zijn de kwaliteiten die met haar sfeer verbonden zijn, zeer ver van het menselijk bewustzijn verwijderd.

De zevende stap, de maan, heeft een samenhang met de eerste stap, Saturnus. Saturnus verschijnt als verbonden met al die stadia van ontwikkeling, waarbij een impuls of een zielenwezen - door drongen van machtige bovennatuurlijke wilskrachten - het fysieke gebied betreedt en voor zichzelf een lichamelijk voertuig schept. Na de verschillende stadia van schepping en individualisering doorlopen hebben, bereikt het individuele wezen in het zevende stadium een zodanige volmaaktheid, dat het in staat is om puur zielebestaan met een ' fysiek ' bestaan te begiftigen.

In het mensenwezen is in het huidige stadium slechts een vage weerspiegeling van deze kwaliteit voorhanden. Het is enkel een profetie van hetgeen in een verre toekomst ooit volledig ontwikkeld en een bewust beheerste activiteit zal zijn. Het betreft het vermogen tot voortplanting, tot ' re-produceren ', dat diep geworteld is in ons organisme en door geestelijke wezens wordt geleid. Dit vermogen wordt tegenwoordig slechts een zeer vage afspiegeling van zijn werkelijke, geestelijke tegenbeeld. Ideeën

over de christelijke jaarfeesten en hun viering in verschillende wereldgebieden.

Hazel Straker

Voor de meeste mensen is het de zon die het ritme van dag en jaar aangeeft. De zon is een levend wezen en kan niet in een doodse, mechanische, abstracte vormen geperst worden, zoals we die als de opgedeelde tijdfragmenten van onze kalenders kennen. Daarvoor moeten we zoiets als Greenwich Mean Time (GMT) introduceren en schrikkeljaren om in de buurt te komen van het levende ritme van de zon. In de jaarkalender zijn bepaalde dagen aan bepaalde feesten toegekend, daaronder ook de christelijke jaarfeesten van Kerstmis, Johanni en Michaeli. Pasen, een van de belangrijkste christelijke feesten vormt een uitzondering en wordt nog steeds bepaald door de relatie tussen zon, maan en aarde. Pasen herinnert aan de daad die door Christus op het noordelijk halfrond volbracht werd op de eerste zondag na de volle maan, die op het begin van de lente volgt. Dat wil zeggen, op het moment waarop de zon tijdens zijn jaarlijkse gang de voorjaarsequinox passeert. De zon steeg op uit de donkere dagen van de winter, de maan was afnemend en vervolgens was het de eerste zon-dag op aarde. Het was de culminatie van een proces, dat we kunnen volgen vanaf de geboorte van Jezus, door de volgende 33 jaren heen, tot aan de vereniging van het Christuswezen met de aarde op de allereerste paasdag. De kiem voor een nieuwe hereniging van hemel en aarde, waartoe de ritmen van beide in een bepaalde verhouding dienen te zijn. De belangrijke gebeurtenissen van Hemelvaart en Pinksteren, die door de Apostelen en anderen in verschillende graden werden beleefd, worden respectievelijk 40 en 50 dagen na Pasen gevierd.

De vier voornaamste christelijke jaarfeesten liggen dicht bij de voorchristelijke feesten, die gevierd werden bij de beide momenten van de zonnewende en de evening van dag en nacht. We zouden misschien mogen zeggen, dat deze seizoenfeesten door de Christus werden opgenomen en na een pauze van enkele dagen opnieuw werden ingesteld. Zodoende hebben we op het noordelijk halfrond veel van het seizoengebonden, natuurlijke element in de traditionele jaarfeesten behouden. In feite heeft de seizoenkleuring een dieper christelijk begrip van de feesten, met name in de uiterlijke vormgeving, overschaduwd.

Het is zo een grote vraag geworden voor degenen die op het zuidelijk halfrond wonen (en ook in de zogenaamde tropische zones), hoe bijvoorbeeld de winterstemming van het Kerstfeest in de grootste hitte van de zomer te vieren. Ik heb kerstvoorbereidingen in Australië beleefd, waarbij de winkels versierd waren met door sneeuw bedekte kerstbomen en de slee van de kerstman, omlijst door de traditionele kerstliedjes, die van winterse taferelen kond doen. Maar juist deze tegenstrijdigheid heeft vele mensen aan het denken gezet over de gebeurtenissen die 2000 jaar geleden plaats vonden en wat die vandaag de dag in ons dagelijks leven voor ons kunnen betekenen. De vraag doet zich voor: Is het voor een wereldomspannende mensheid noodzakelijk om samen te vieren of is het van groter belang om een overeenstemming te vinden met de situatie in de natuur, in het bijzonder waar het de kringloop van het jaar betreft? De gebieden op aarde waar van seizoenen gesproken kan worden in de zin van lente, zomer, herfst en winter, liggen binnen een betrekkelijk smalle band van breedtegraden op het noordelijk en zuidelijk halfrond; waarbij de verschillen van seizoen tot seizoen op het noordelijk halfrond meer uitgesproken zijn. Zelfs in de gebieden waar de seizoen uitgesproken beleefd kunnen worden, bestaan er in toenemende mate grote variaties in het type weer, van dag tot dag en van week tot week. Al met al verschijnt onze aarde als een drievoudig wezen, met een tropische zone tussen noord en zuid, waar de loop van het jaar zich op een heel andere manier manifesteert.

Een verbindende factor in dit alles wordt gevormd door de zon en de planeten, die overal op aarde in hun veelvoudige aspecten ten opzichte van de Dierenriem stralen. Als we achter de Zon de zichtbare sterrenbeelden zouden kunnen zien, dan zou dit overal op aarde hetzelfde zijn. Voor iedere plek die met Kerstmis door de zon beschenen wordt, geldt in onze tijd dat de stralen ontvangen worden uit de richting van de Boogschutter; evenzo uit de richting van de Tweelingen met Johanni en uit de richting van de Maagd met Michaeli. Hoe bewust zijn we van de wisselende kwaliteit van

het zonlicht, terwijl de zon voorbij trekt aan de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem? Dit is een kwaliteit die los staat van de seizoenen.

In 1911 vroeg *Imma von Eckardstein* aan *Rudolf Steiner* aanwijzingen om de gang van het jaar dieper te kunnen beleven. Hij gaf haar de 52 verzen van de zielekalender, die voortkomen uit de wisselende zielenstemmingen door het jaar heen. Daarnaast adviseerde hij haar om een nieuwe mythologie uit te werken van de sterrenbeelden van de Dierenriem. Daartoe diende zij de stemming op zich in te laten werken bij het opgaan van de zon vóór de sterrenbeelden van de Dierenriem en deze stemming in haar ziel te laten weerklinken, totdat er imaginaties zouden ontstaan. Haar samenwerking met Steiner en deze praktische oefeningen resulteerden in de twaalf motieven die als kiemen van een nieuwe mythologie gezien kunnen worden. Zij werden weergegeven in de *Zielekalender van 1912/13*. Deze oorspronkelijke kalender was een drievoudig kunstwerk, dat ook een groot aantal gegevens bevatte met betrekking tot historische gebeurtenissen en personen. De motieven konden niet in de kleuren afgedrukt worden, die deel uitmaakten van de imaginaties en om verschillende redenen werden ze nooit meer opnieuw opgenomen in herdrukken van de 52 verzen. Rudolf Steiner had gehoopt dat een aantal kunstenaars verder zou werken aan deze 'zaadmotieven'. Het is echter van maar heel weinig mensen bekend, dat zij deze taak op zich hebben genomen. Suso Vetter noemt er een aantal in een uitvoerige toelichting op de *Zielekalender* in de *Sterrenkalender van 1989/90*.

In 1935 maakt *Margot Roessler* het tot haar levenswerk en gaf vele lezingen en workshops, eveneens over nieuwe motieven voor de zeven planeten en de aarde. Imma von Eckardstein had dit werk met de planeten eveneens geïnitieerd nog tijdens het leven van Rudolf Steiner.

Dit was een manier om door de uiterlijke zintuigelijke indrukken door te dringen tot de werkelijkheid van het geestelijke, waaruit zij zijn voortgekomen. Het gebied van de sterren en met name de Dierenriem werd vanouds in de inwijdingsplaatsen als een groots boek beleefd, dat om ons heen is uitgespreid en waarin de ontwikkeling van de schepping kan worden gevonden door degenen die het kunnen lezen. De nieuwe motieven van de Dierenriem zijn eveneens de uitdrukking van ontwikkelingsstadia.

De zon verandert in de loop van de eeuwen zijn boodschap van de ene groep geestelijke wezens naar de andere ten tijde van de christelijke jaarfeesten, als gevolg van de precessie van de equinox. Dit gegeven kan ons helpen om inhoud te geven aan het feit, dat wij door de evolutie van het bewustzijn in staat zijn om een begrip te ontwikkelen voor de betreffende jaarfeesten, die we willen vieren. Bijvoorbeeld op de datum die genoemd wordt voor de geboorte van Jezus, waaruit het Kerstfeest zich ontwikkeld heeft, scheen toentertijd de zon vanuit het sterrenbeeld Steenbok. In onze tijd zijn het de sterren van de Boogschutter die we achter de zon met Kerstmis beleven. Vele uitzonderlijke gebeurtenissen hebben in de loop van deze 2000 jaar plaats gevonden, waaronder ook verdere daden van het Christuswezen in de 20e eeuw, die ons oproepen om te ontwaken en een steeds inniger verhouding te vinden tot dat 'geboorteprocés'. Vele mensen hebben ervaren hoe dit een wezenlijke inhoud aan hun leven gegeven heeft. Door de daad van Christus in de 20° eeuw zijn we in staat om ons steeds meer bewust te worden van alles wat in de natuur achter de zintuigelijke waarnemingen weeft. Dit dienen we verder te ontwikkelen, om een steeds dieper begrip te krijgen van dit mysterieuze gebied van de levenskrachten. Dit krijgt een toenemend gewicht, omdat ons de mogelijkheid gegeven is om in dit gebied in te grijpen, zonder dat we een besef hebben van de consequenties van onze experimenten, die vaak ingegeven worden door gevoelens van macht, nieuwsgierigheid of simpelweg fascinatie. Hier keren we terug naar de kringloop van het jaar in de natuut, waarvan we hebben gezien dat die in de eerste plaats een regionale beleving is. Kunnen we een zinvolle samenhang vinden tussen de christelijke jaarfeesten en de regionale beleving van de aardse omgeving op willekeurig welke plek?

Misschien moeten we onze gedachten en ervaringen daarvoor beweeglijker maken. Rudolf Steiner gaf een bijzonder levendige imaginatie van de vier aartsengelen, die vanouds met de vier seizoenen verbonden zijn geweest. Hij beschrijft hoe zij doorlopend werkzaam zijn, terwijl zij om de aar-

de heen cirkelen; de ene keer werkt een aartsengel vanuit de hoogte door middel van de natuur en in het tegengestelde jaargetijde werkt hij door de aarde heen in ons innerlijk. Werkzaam in paren, is het Gabriël die in de kersttijd vanuit de hoogte werkzaam is op het noordelijk halfrond, terwijl Uriël vanuit de diepte, vanaf de andere kant - waar het dan zomer is - door de aarde heen werkt. Als we een bewustzijn kunnen verwerven hoe we een deel vormen van deze wevende werkzaamheid van Uriël, Gabriël, Raphaël en Michaël, dan kan de kringloop van het jaar opgetild worden tot een aarde-omvattende beleving, die tevens regionaal is.

In zijn boek *Cosmic Christianity*, waar sprake is van de relatie van de zon met de drie jaren van Christus' werkzaamheid op aarde, beschrijft Willi Sucher drie dierenriemen. Degene die het verst van de aarde verwijderd is, manifesteert zich in de wereld van de vaste sterren, de Zodiak en alle andere groepen van sterren. Dichter bij de aarde vinden we het pad van de zon in de loop van het jaar, de ecliptica (zie de nieuwsbrief in *Sirius* nr.2). Dit schijnbare pad van de zon is een wiskundige werkelijkheid, die alleen door uiterlijke feiten waargenomen kan worden. Zoals bijvoorbeeld de wereldwijde beleving van de gelijke lengte van dag en nacht ten tijde van de equinox, wanneer de zon precies in het oosten opgaat en in het westen ondergaat; of tijdens de zonnewende, wanneer de dag het langst of het kortste is, terwijl de zon rond het middaguur zijn hoogste of laagste positie van het jaar inneemt. Deze ervaring is tegengesteld op de beide halfronden. Deze fenomenen lijken rechtstreeks verboden te zijn met de jaargetijden, de natuur en het gebied van de levenskrachten, de ethersfeer van de aarde.

De derde dierenriem komt tot uitdrukking door onze oriëntatie ten opzichte van de ruimte, vanuit ieder punt op aarde. Dit zijn de zogenaamde 'huizen', die door Willi Sucher beschreven worden als '...twaalf ontvangers, die kosmische feiten met aardse omstandigheden in relatie brengen'. Alsof we door twaalf vensters naar buiten kijken, zes boven en zes onder de horizon en de sterren observeren, terwijl we met onze aarde meedraaien van de ene zonsopgang tot de volgende. Deze vensters liggen op de noord-zuid-as van een bepaalde locatie, gelijk de partjes van een ruimte-sinaasappel. Deze drie dierenriemen kunnen we ons bij wijze van experiment voorstellen als een manifestatie van het astrale, etherische en fysieke lichaam van de kosmos. (Zie *Cosmic Christianity*) Laten we onze aandacht eens richten op de wijze waarop de christelijke jaarfeesten ontstaan zijn, met name in de tijd toen Christus op aarde rondging in het lichamelijke voertuig dat Jezus hem beschikbaar stelde. Vanaf het moment van de Doop in de Jordaan, was de kosmische individualiteit van de Christus werkzaam door dat lichamelijke voertuig van Jezus. Als gevolg van de uitzonderlijke voorbereiding van dit lichaam, waren de krachten die in Jezus werkzaam waren, de kosmische krachten van de zon en de sterren, die zijn lichaam stuurden. Als we ons het grotere wezen van de kosmische Christus voorstellen als de sterrenhemel omvattend en nog verder opstijgend, dan wordt duidelijk dat de daden die op aarde door Jezus verricht werden, zich in harmonie met het gehele universum voltrokken. Vanuit deze daden stroomde geestelijke voeding naar alle hiërarchische wezens binnen dat universum, wat de kiem legde voor een uiteindelijke transsubstantiatie. Het leven van Christus op aarde was een archetypische handeling, die in vrijheid voltrokken werd en een uitnodiging aan de mensheid was, om deel te nemen en tuinlieden van deze zaden te worden, zodat ze kunnen groeien, rijpen en vruchten voortbrengen. Christus kwam naar de aarde en verenigde zich met haar, zodat de goddelijke krachten in de gehele aarde uit konden stromen en een nieuw tijdperk konden inluiden van samenwerking tussen de goden en de mensheid. Het bewustzijn van de mensheid heeft zich sindsdien verder ontwikkeld, waarop een volgende daad van de Christus in de 20 eeuw is gevolgd. We kunnen besluiten om een nog groter aandeel te nemen in dit transformerende werk.

Geestelijke wezens hebben de voortgang van hun eigen ontwikkeling opgeofferd, om deze wereld van stoffelijk zichtbare voorwerpen te scheppen, waarin wij leven en zelfbewustzijn konden ontwikkelen. Nadat we in deze richting veel geleerd hebben, is het nu aan de tijd om ons bewustzijn te scholen voor de geestelijke werkelijkheid, die door onze medemensen en de zichtbare wereld om ons heen straalt, met inbegrip van de sterren. Naarmate we hierin slagen, zal de sluier van de zintuigelijk waarneembare wereld transparant worden en geestelijke wezens zullen verlost worden, om hun gestremde ontwikkelingsgang weer op te nemen. Dit is het proces dat door Rudolf Steiner

wordt aangeduid als 'tot de sterren spreken', in een spreuk die de omslag beschrijft in de relatie van de mens tot de sterren; de sterren als manifestatie van geestelijke wezens.

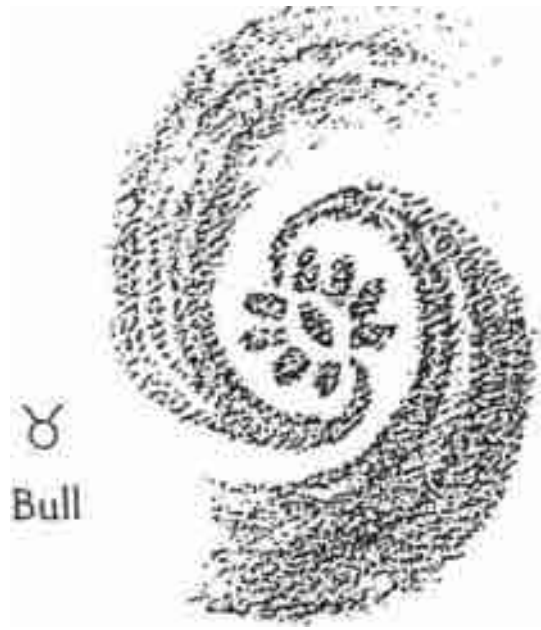
Het aanvaarden van deze verantwoordelijkheid kan zich uitwerken in de manier waarop we onze jaarfeesten vieren. Maar de zoektocht is nog niet voltooid, hoe de feesten te vieren in de verschillende gebieden van de aarde. Dit vraagstuk is relatief jong en is ontstaan door de verspreiding van het Christendom in de zuidelijke regionen van onze planeet, alsook de ontwikkeling van ons bewustzijn, dat terecht eist dat we niet met tradities leven, maar dat we leren richting geven aan ons leven. Laten we een poging doen om vanuit het standpunt van de drie dierenriemen naar deze vraag te kijken. Als we beginnen bij het universele aspect van de wereld der vaste sterren, dan bevinden we ons daar in een bewustzijnssfeer die niet wordt beperkt door tijdelijke omstandigheden, maar gekenmerkt wordt door de rechtstreekse stroom van ware geestelijke realiteiten. Het is de wereld waaruit de Christus stamt en die ons werkelijke thuis vormt. Vanuit dit aspect bezien, lijkt het er op dat we onze menselijke bijdrage van alle delen van de wereld tegelijkertijd zouden moeten opdragen. Dit zou overstraald worden door de gemeenschappelijke beleving van de zon die 'opgaat' in een bepaald sterrenbeeld, als een 'symbool' van ons Ik, verrijkt door de planeten in hun verhouding tot de Dierenriem van vaste sterren en hun onderlinge verhouding op dat moment. Dit zou de inspiratie kunnen geven voor een uniek offer ieder jaar.

Vervolgens zouden we het volgende niveau van bewustzijn aan onze bijdrage kunnen gaan toevoegen. Het niveau van de van Christus vervulde, levende cyclus van het jaar, de regionale natuurprocessen in het ademveld van de aarde. Hier kunnen we kort stil staan bij de eigenaard in de relatie van de beide halfronden. De verhouding van land en water zijn in noord en zuid zeer verschillend. Het noordelijke poolgebied bestaat hoofdzakelijk uit bevroren water, het zuidelijke poolgebied omvat daarentegen veel vast land. Voor het overige zijn de landmassa's in het zuiden smaller en spits toelopend, waarbij het water overheerst. De plantengroei, de fauna en het insectenleven zijn ook heel anders. Een beschouwing van de hoeveelheid water in het zuiden kan tot de gedachte voeren van een 'spiegelende' werking ten opzichte van het noordelijk halfrond. Voegen we daar het beeld van de circulerende aartsengelen aan toe, dan kan dit ons misschien helpen om te begrijpen hoe de zon, stralend vanuit het gebied van de Ram in de ecliptica, op het noordelijk halfrond de lente tevoorschijn lijkt te roepen, terwijl het op het zuidelijk halfrond herfst is. Het raadsel van de verwevenheid van wezens rondom de cirkel van de Dierenriem, speelt daarbij eveneens een rol. Rudolf Steiner verwijst naar de nieuwe beelden van de sterrenbeelden van de Dierenriem als een weergave van concrete belevingen, die verbonden zijn met het 'waken en slapen' van bepaalde geestelijke wezens.

En hoe staat het met de derde dierenriem, die uit twaalf ontvangers is samengesteld? Zouden we die kunnen zien in het licht van de afzonderlijke menselijke individuen als ontvangers van de Christus-geest, waartussen wij onze viering voltrekken, zelfs als het er maar één is - wijzelf?

Ram

Bull

Twins

Crab

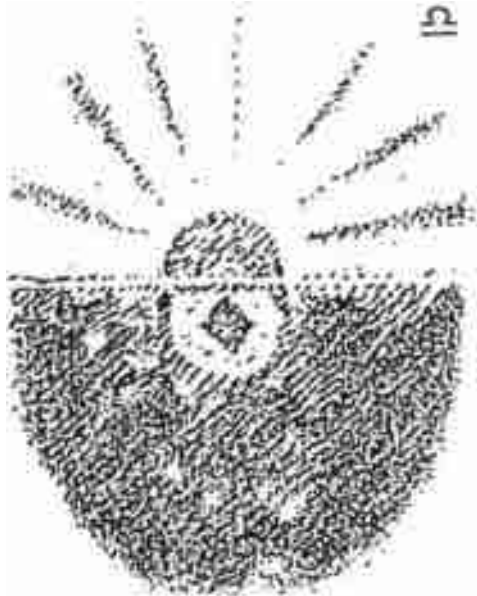

Lion

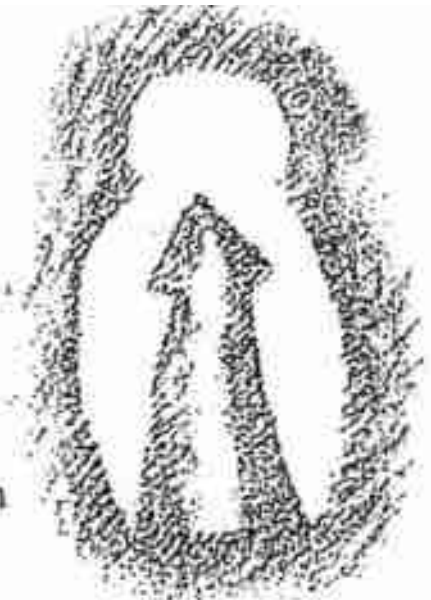

Virgin

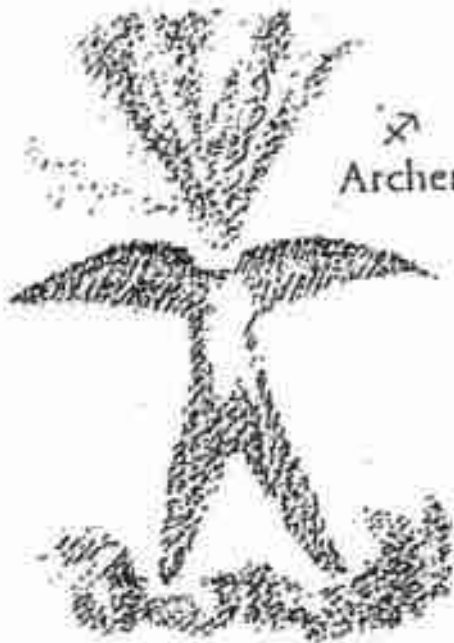
♎ Scales

♏ Scorpion

♐ Archer

♑ Goat

♒ Waterman

♓ Fishes

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling¹ verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling² in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling³ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

¹ De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

² zie voetnoot 2

³ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster